

ЕЛЕКТРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Формування мережі обміну інформацією

про науково-освітні програми

Європейського Союзу

Проект № 45309

Бюлетень № 1

"Короткий опис основних програм"

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЕКТ	4
1.1 Опис проекту	4
1.2. Експерти проекту	4
2. КОРОТКИЙ ОПИС НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРОГРАМ ЄС ТА НАТО	5
2.1. Загальна інформація про 7 Рамкову Програму ЄС	5
2.2. Програма "ЛЮДИ" (PEOPLE)	7
2.3. Програма EUREKA.....	9
2.4. Програма EUROSTARS	10
2.5. Програма COST	11
2.6. Спільні технологічні ініціативи	12
2.7. Рамкова програма конкурентоспроможності та інновацій	13
2.8. НАУКОВА ПРОГРАМА НАТО: ОГЛЯД МОЖЛИВОСТЕЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	16
3. ПЛАНИ І ПРОПОЗИЦІЇ ПРОЕКТУ	19

ВСТУП

Шановні колеги!

Представляємо Вам перший бюлетень проекту **“Формування мережі обміну інформацією про науково-освітні програми Європейського Союзу”**, який виконується за підтримки Міжнародного фонду “Відродження”.

Метою проекту є покращення обізнаності науково-освітньої громадськості України, представників малого і середнього бізнесу, керівників та науково-технічний персонал великих підприємств, лідерів громадських організацій про можливості участі у науково-технічних та освітніх програмах ЄС та НАТО (“7 Рамкова програма”, “Марі Кюрі”, “Європейські технологічні платформи”, “Спільні технологічні ініціативи”, “EUREKA”, “EUROSTARS”, “COST”, “Конкурентоспроможність та інновації”, “Наука заради миру та безпеки”, а також “Темпус”, “Еразмус Мундус”, “Jean Monet”) шляхом поширення в Україні систематизованої та структурованої інформації українською мовою про плановані та оголошені конкурси, а також забезпечення консультативного сервісу для зацікавлених осіб та організацій з питань участі у даних програмах.

В першому бюлетені представлено короткий опис цих програм

Українські фізичні та юридичні особи можуть приймати участь у більшості науково-освітніх програмах ЄС за умови входження у склад міжнародних консорціумів відповідно до правил кожної з програм.

З наукових програм найбільш вагомою за обсягом пропонованих можливостей є 7 Рамкова програма (7РП). В більшості оголошених конкурсів 7РП заохочується співпраця з третіми країнами. Така спільна проектна пропозиція за участю організації з третьої країни (Україна є у списку цих третіх країн) передбачає обов'язкову наявність у науковому консорціумі щонайменше двох партнерів із різних країн ЄС чи країн, що є асоційованими членами 7РП. Участь українського партнера є необхідною умовою одержання фінансової підтримки у спеціальних конкурсах SICA - Specific International Cooperation Actions, де репрезентативність певних країн вказується в умовах конкурсу. Є також інші спеціалізовані конкурси, в яких передбачається обов'язкова участь організацій з третіх країн (наприклад, спеціальні конкурси для країн ICPC).

Такі програми як “Марі Кюрі”, “Європейські технологічні платформи” (ETP), “Спільні технологічні ініціативи” (JTI) є частиною 7РП, причому найбільше можливостей українські фізичні та юридичні особи мають в програмі “Марі Кюрі”, яка підтримує мобільність вчених з різних країн. Програми ETP і JTI передбачають елементи публічно-приватного партнерства із значним вкладом організацій, які беруть участь у цих програмах, що становить певний бар'єр для українських організацій.

Україна підписала угоду щодо участі і співфінансування проектів у програмі “EUREKA”, для українських організацій є доступною програма “EUROSTARS”, яка дозволяє в рамках одного проекту об'єднати ресурси, отримані з програм 7РП і “EUREKA”. Через програму “Наука заради миру та безпеки” НАТО підтримує наукові дослідження, участь в яких відкрита і для українських організацій.

Українські університети можуть брати участь у освітніх програмах “Темпус”, “Еразмус Мундус”, “Jean Monet”.

Разом з тим слід підкреслити, що тематика конкурсів за програмами та правила участі у них зазнають змін, тому необхідно забезпечити постійний професійний моніторинг цих змін, щоб надавати цільовим групам об'єктивну та корисну інформацію.

Для розвитку України є важливим збільшення кількості організацій, які зацікавлені брати участь у програмах. Ми надіємось, що наша інформація допоможе Вам підготувати кращі пропозиції та досягти успіху у європейських конкурсах.

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЕКТ

1.1 Опис проекту

Проект виконується з 1 грудня 2011 по 31 жовтня 2012 року за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" (грантова угода №45309)

Проект забезпечить формування спільного інформаційного поля в Україні щодо можливостей участі у різних науково-освітніх програмах ЄС на основі узгодженої інформаційно-консультативної діяльності експертів, які мають досвід участі у даних програмах, та широкого кола зацікавлених осіб та організацій.

Для перегляду публікацій проекту на сайті www.cstei.lviv.ua використовуйте посилання:

<http://cstei.lviv.ua/ua/tags/45>

а також сторінку ГО "Агенція Європейських Інновацій" у Facebook

(<http://www.facebook.com/InnoEU.UA>)

Очікувані результати проекту:

- узгоджене і структуроване подання інформації про програми у виді електронних бюлетенів, випуск 4-бюлетенів, які будуть поширюватись в електронному виді.
- оперативне розміщення актуальної інформації про науково-освітні програми ЄС на порталі ЛьвЦНІІ <http://www.cstei.lviv.ua/>
- проведення чотирьох семінарів у різних містах України (Ужгород, Харків, Донецьк, Львів).
- підготовка і розміщення на порталі ЛьвЦНІІ інформаційних повідомлень про досвід виконання міжнародних проектів у науково-освітній сфері.
- підготовка рекомендацій для потенційних учасників програм та органів державної влади і місцевого самоврядування.
- підготовка та розсилка інформаційних листів на ВНЗ та НДІ України звичайною поштою.
- налагодження розсилки інформації проекту через інші портали та засоби електронного поширення інформації.
- розвиток експертної мережі фахівців, які мають досвід підготовки та виконання європейських науково-освітніх проектів; формування спільного інформаційного поля.

Базова організація-виконавець:

Громадська організація "Агенція європейських інновацій" (<http://www.aei.org.ua/>)

Організації партнери:

Львівський центр науки, інновацій та інформатизації, Центр транскордонного наукового співробітництва Ужгородського національного університету ЦТНС УжНУ), Донецький національний університет, Центр "Харківські технології".

1.2. Експерти проекту

Члени ГО "Агенція європейських інновацій"

1. Кульчицький Іван Іванович – керівник проекту, ivanppp@cstei.lviv.ua, kul.ivan@cstei.lviv.ua
2. Ключик Олена Василівна – інформаційний аналітик проекту. Відповідальна за моніторинг нової інформації, яка появляється англійською мовою, переклад інформації на українську мову та розміщення інформації на сайті ЛьвЦНІІ, oklyuchyuk2@gmail.com
3. Костюк Наталія Василівна – фінансово-організаційний менеджер проекту. Відповідальна за фінансову звітність та звітність про організацію заходів, knatalilviv@gmail.com
4. Яворський Михайло Степанович – науковий експерт проекту з питань інноваційної політики та транскордонної співпраці. В проекті відповідає за комунікацію та підготовку аналітичних інформаційних матеріалів для органів державної влади та місцевого самоврядування з питань підготовки та виконання міжнародних науково-освітніх проектів, yavor@cstei.lviv.ua

Експерти з партнерських організацій :

1. Коваль Олена Віталіївна. Відповідає за підготовку інформації та консультації з тем "Фінансові та юридичні питання", "Марі Кюрі", "INCO", post@fp6-nip.kiev.ua
2. Смертенко Петро Семенович – експерт з інноваційних програм. Відповідальний за підготовку інформації та консультації з питань участі у програмах: "Спільні технологічні ініціативи" (JTI), "EUREKA", "EUROSTARS", "COST", "Конкурентоспроможність та інновації", petrosmertenko@mail.ru
3. Бойко Надія Володимирівна, Відповідає за підготовку інформації та консультації з питань участі у 7РП-FOOD, 7РП-Health, ЕТР, а також за організацію заходу в Ужгороді, nadiya.boyko@gmail.com
4. Кот Ольга Вікторівна. Відповідає за підготовку інформації та консультації з питань участі у 7РП SSE, 7РП SSH., olga.kot.jso@gmail.com
5. Гагауз Інна Борисівна, Відповідає за підготовку інформації та консультації з питань участі у 7РП--NMP, JTI, CIP, а також за організацію заходу в Харкові. gagauz@isc.kharkov.com
6. Мурава-Середа Ауріка. Відповідає за підготовку інформації та консультації з питань участі з освітніх програм ЄС ("Еразмус Мундус", "Темпус", "Jean Monet") та 7РП-Environment, Space" та з програм транскордонної співпраці, aurika.muravasereda@gmail.com
7. Никируй Любомир Іванович. У проекті відповідає за підготовку інформації та консультації з питань участі у наукових програмах НАТО та 7РП «Нанонауки, нанотехнології, нові матеріали та технології», а також питання захисту інтелектуальної власності у міжнародних проектах, lyubomyr.nykyruy@gmail.com
8. Савкевич Олексій Володимирович. У проекті відповідає за підготовку інформації з програми «Марі Кюрі», з освітніх програм ЄС ("Еразмус Мундус", "Темпус", "Jean Monet"), а також за підготовку і проведення заходу у Донецьку, savkevych@gmail.com

2. КОРОТКИЙ ОПИС НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРОГРАМ ЄС ТА НАТО

2.1. Загальна інформація про 7 Рамкову Програму ЄС

Дана стаття підготовлена за матеріалами **Національного інформаційного центру зі співробітництва з ЄС у сфері науки і технологій при Київському державному центрі науково-технічної та економічної інформації**

Адреса: кімн. 801, вул. Горького 180, Київ, 03680

Телефон Інформцентру: (044) 529 0332

E-mail: post@fp6-nip.kiev.ua - надішліть заявку на цей мейл і Ви будете регулярно отримувати інформацію про актуальні новини у сфері науково-технічної співпраці з ЄС.

WWW: www.fp7-ncp.kiev.ua

6 квітня 2006 року Європейська Комісія затвердила пропозицію щодо нової програми ЄС з досліджень. Сьома рамкова програма (РП7), що має підназву "*Будівництво Європейського дослідницького простору знань для зростання*", почалася 1 січня 2007 року і завершиться 31 грудня 2013 року.
Веб-сторінка програми: http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

РП7 об'єднує всі дослідницькі ініціативи ЄС для виконання головних завдань, а саме розвитку, конкурентоспроможності та зайнятості спільно з новою Програмою конкурентоспроможності та інновації, освітніх програм і програм підготовки, а також Структурний фонд. РП7 є однією з основ Європейського дослідницького простору.

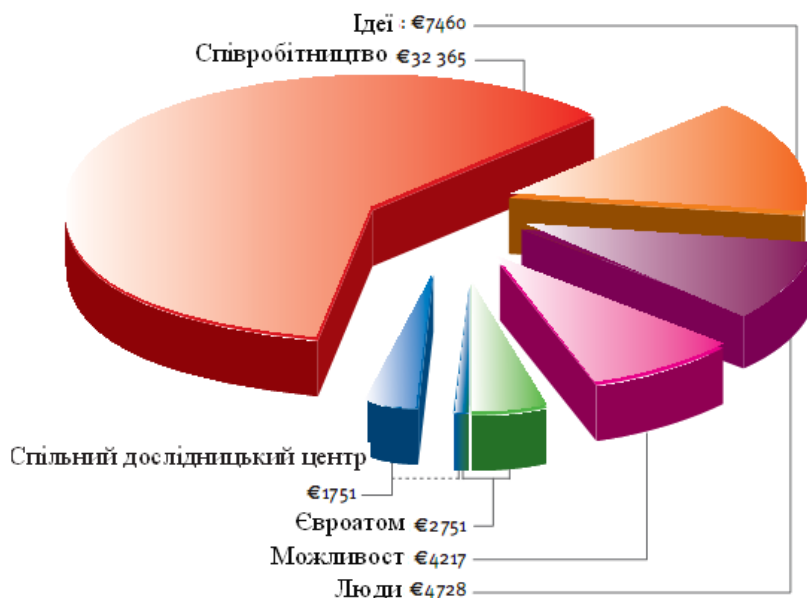
Програма надає новий імпульс розвитку та підвищенню конкурентоспроможності Європи та посилює роль знань як найбільшого європейського ресурсу. РП7 більше за попередні програми приділяє увагу міжнародному співробітництву, що підтримується на всіх її рівнях, та дослідженням, що відповідають потребам європейської економіки. Крім того, вперше програма надає підтримку найкращим

європейським дослідженням через створення Європейської дослідницької ради. В центрі уваги всієї програми майстерність, бо саме це відіграватиме роль у розвитку глобальної конкурентоспроможності Європи.

Сьома рамкова програма має дві основні цілі:

- зміцнити наукову та технологічну базу європейської промисловості;
- підтримати конкурентоспроможність промисловості шляхом стимулювання досліджень.

Бюджет Сьомої Рамкової програми ЄС 50 521 мільйонів євро.

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ СЬОМОЇ РАМКОВОЇ ПРОГРАМИ:

- ПРОГРАМА СПІВРОБІТНИЦТВО
(COOPERATION - http://cordis.europa.eu/fp7/cooperation/home_en.html)
- ПРОГРАМА ІДЕЇ
(IDEAS - http://cordis.europa.eu/fp7/ideas/home_en.html)
- ПРОГРАМА ЛЮДИ
(PEOPLE - http://cordis.europa.eu/fp7/people/home_en.html)
- МОЖЛИВОСТІ
(CAPACITIES - http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/home_en.html)
- ЄВРОАТОМ
(EURATOM - http://cordis.europa.eu/fp7/euratom/home_en.html)
- СПІЛЬНИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ЦЕНТР
(JRC - http://cordis.europa.eu/fp7/jrc/home_en.html)

Основою програми РП7, яка становить дві третини загального бюджету (32365 млн. євро), є програма **"Співробітництво"**. Вона сприяє співробітницьким дослідженням в Європі та інших країнах-партнерах за допомогою проектів міжнародних консорціумів промислових та наукових співтовариств. Дослідження проводяться відповідно до десяти тематичних пріоритетів:

1. Здоров'я
2. Продукти харчування, сільське господарство, біотехнології
3. Інформаційні та комунікаційні технології
4. Нанонауки, нанотехнології, матеріали та нові виробничі технології
5. Енергія
6. Навколишнє середовище (вкл. зміни клімату)
7. Транспорт (вкл. Аеронавтику)
8. Соціоекономічні та гуманітарні науки
9. Космос
10. Безпека

ПРОГРАМА ІДЕЇ

Програма «Ідеї» - новий напрям у рамкових програмах. Його базова ідеологія – не лише сприяти дослідницькій співпраці між інституціями чи більшій міжнародній мобільності науковців, але й підтримувати найбільш інноваційні ідеї, що їх розробляють та втілюють європейські дослідники. Програма підтримує «передові дослідження» лише на основі наукової досконалості. Дослідження можна проводити в будь-якій сфері науки чи технологій, включаючи машинобудування, соціально-економічні та гуманітарні науки. На відміну від програми співробітництва, в міжнародних партнерствах немає жодних зобов'язань. Проекти реалізуються «окремими групами», які будуються навколо «головного дослідника». Програма реалізується за допомогою нової Європейської дослідницької ради (ERC), завдання якої, за визначенням Європейської Комісії, стимулювати найліпших, по-справжньому креативних науковців, дослідників та інженерів для здійснення сміливих досліджень.

МОЖЛИВОСТІ

Програма «Можливості» посилює дослідницькі можливості, необхідні Європі для того, щоб створити базу знань, яка бурхливо розвиватиметься.

Вона охоплює такі широкі види діяльності:

- Дослідницькі інфраструктури
- Дослідження на користь малих та середніх підприємств
- Сфери знань
- Дослідницький потенціал
- Наука у суспільстві
- Специфічна діяльність у міжнародному співробітництві.

Крім того, програма "Можливості" спрямована на:

- підтримку послідовного розвитку стратегій;
- доповнення програми "Співробітництво";
- підтримку політики та ініціатив ЄС щодо посилення послідовності та зміцнення впливу політики країн-членів;
- пошук спільного щодо регіональних та єдиної політики, структурного фонду, програм освіти та підготовки та Програми конкурентоспроможності та інновацій.

Євроатом в РП7, Забезпечення майбутніх потреб в енергії

Бюджет: 2,7 млрд.євро, Європейське співтовариство з Атомної Енергії (Євроатом) приймає окрему Рамкову Програму щодо ядерного дослідження та навчальної діяльності.

2.2. Програма "ЛЮДИ" (PEOPLE)

Програма «Люди» забезпечує підтримку мобільності дослідників і розвитку кар'єри як для дослідників країн Європейського Союзу, так і для дослідників інших країн. Програма реалізується за допомогою т.зв. «Акцій Марії Кюрі» (Marie Curie Actions), спрямованих на навчання та підвищення професійного рівня вчених на початкових етапах наукової кар'єри, підтримку навчання протягом всього життя, спільну роботу некомерційних та комерційних організацій, які розробляють / впроваджують наукоємні технології. Особлива увага приділяється стимулюванню наукового співробітництва на міжнародному рівні.

Бюджет програми - 4,75 млрд. євро.

Для реалізації програми був створений також європейський портал мобільності EURAXESS (<http://ec.europa.eu/euraxess>), де дослідники можуть отримати безліч корисної інформації, в т.ч. про вакансії в проектах і наукових організаціях, стипендії та гранти, що надаються як в рамках конкурсів Марії Кюрі, так і національними і міжнародними організаціями, про умови проживання, оподаткування, соціальні гарантії, візові питання, дозвіл на роботу в країнах ЄС тощо.

Сайт CORDIS, програма «Люди»

http://cordis.europa.eu/fp7/people/home_en.html

Європейська мережа Національних контактних пунктів за напрямком „Мобільність”

<http://www.fp7peoplenetwork.eu>

Програма відкрита для всіх областей наукового і технологічного дослідження і містить схеми, призначені для розвитку міжнародної мобільності з країнами (треті країни), які не є членами ЄС, або асоційованими країнами.

Для участі представників, так званих третіх країн (в т.ч. України), існують наступні стипендіальні програми:

- **Початкове навчання дослідників**, підвищення наукового рівня молодих науковців: підтримка відібраних на конкурентній основі освітніх організацій від різних країн членів ЄС та асоційованих країн, з метою створення мережі наукових закладів, у відповідності до спільної дослідницької програми, ідентифікованих відповідних наукових областей, які відповідають спільним інтересам, з урахуванням міждисциплінарності досліджень .
- **Академічно-промислове співробітництво**, ці схеми стимулюють міжгалузеву мобільність і посилюють партнерство в довгострокових дослідницьких програмах між академічними та промисловими організаціями, зокрема малими та середніми підприємствами в країнах членів ЄС (MS) та асоційованих країнах (AC). Партнерська організація з MS/AC може приймати у себе представників третіх країн, які не є членами або асоційованими країнами (треті країни)
- **Міжнародні Стипендії в'їзні (IIF)**, відкриті для дослідників третіх країн. В рамках цих стипендіальних програм забезпечується фінансова підтримка індивідуальним дослідницьким проектам, представленими досвідченими дослідниками до наукової установи у країнах MS/AC ("hostorganisation")
- **Міжнародна Схема (IRSES) обміну науковими кадрами** - обмін науковими кадрами і мережеві дії між Європейськими дослідницькими організаціями і організаціями третіх країн.
- **Міжнародні Стипендії виїзні (IOF) для кар'єрного розвитку** пропонують фінансову підтримку навчання та транснаціональну мобільність в рамках індивідуальних проектів, представлених дослідниками MS/AC країн з приймаючою організацією в третій країні.

Примітка. Даний параграф підготовлено за участю О.Савкевича

2.3. Програма EUREKA

<http://www.eurekanetwork.org/>

EUREKA Secretariat
rue Neerveld 107,
1200 Bruxelles, Belgium
тел.: +32 2 777 0950
факс.: +32 2 770 74 95
e-mail: eureka.secretariat@es.eureka.be

Програма EUREKA – (European Research Coordination Agency) була заснована у 1985 році і, на відміну від COST, спрямована на реалізацію прикладних досліджень. Учасниками програми є 40 європейських країн та Європейський Союз, представлений Європейською комісією. **Україна має статус повноправного члена програми EUREKA з червня 2006 року.**

Головна мета програми EUREKA - підвищення продуктивності та конкурентоспроможності Європи завдяки технологіям, підтримка національних економік на міжнародному ринку та посилення бази для сталого економічного зростання та зайнятості

Засади участі у програмі EUREKA є прикладом найбільш демократичних відносин, оскільки один з її основних принципів, що коротко формулюється як “знизу-догори” (bottom up approach) передбачає, що в рамках головних тематичних напрямів учасники самі обирають тематику спільних робіт, яким цілям має слугувати проект, хто буде залучатися до проекту, скільки він має коштувати, скільки часу має тривати, як у ньому здійснюватиметься керівництво, як мають розподілятися ризики та результат. При цьому учасники проектів витрачають свої кошти на ту частину проекту, яку виконують самі (кошти не перетинають кордонів). Розвиваючи науково-технічне співробітництво, програма EUREKA сприяє розробці високотехнологічних виробів, процесів та послуг.

Технологічні напрями програми EUREKA на сьогодні визначені таким чином:

1. Медичні технології та біотехнології.
2. Зв'язок.
3. Енергія.
4. Інформаційні технології.
5. Транспорт.
6. Навколишнє середовище.
7. Обробна промисловість.
8. Лазери.
9. Нові матеріали .
10. Виробництво/робототехніка.

У програмі EUREKA реалізуються **три види інноваційних проектів:**

1. **Регулярні проекти.** Незалежні один від іншого проекти, що формуються у рамках загальних процедур Програми.

2. **Проекти єдиної спрямованості (Umbrella projects).** Проекти, що об'єднані тематично у рамках визначених технологічних областей, але які мають самостійні цілі та завдання. Таке об'єднання спрощує процес ініціювання проектів та добору партнерів.

3. **Кластерні проекти (Cluster projects).** На відміну від парасолькових проектів кластери виступають в якості стратегічних напрямків співробітництва в рамках програми EUREKA. Кластерний проект керується проблемами промисловості на основі самоорганізації. Це передбачає потенційний бюджет, який наповнюється по ходу затвердження підпроектів на час їх виконання.

Примітка. Автор тексту П.Смертенко.

2.4. Програма EUROSTARS

<http://www.eurostars-eureka.eu/>

EUREKA Secretariat
rue Neerveld 107,
1200 Bruxelles, Belgium
тел.: +32 2 777 0950
факс.: +32 2 770 74 95
e-mail: eureka.secretariat@es.eureka.be

Програма EUROSTARS, спільна програма 7 Рамкової програми та EUREKA, була започаткована у 2007 році і спрямована на розвиток інноваційних малих підприємств – рушіїв інновацій у світі. Учасниками програми є 31 європейська країна та Європейський Союз, представлений Європейською комісією. **Україна не є членом EUROSTARS програми**, проте може приймати участь у проектах як член EUREKA при наявності двох учасників-членів EUROSTARS.

Основною метою програми EUROSTARS є стимулювання та підтримка міжнародних та амбіційних R&D проектів, які виконуються **ринково орієнтовними інноваційними МСП**. Базуючись на координації національних R&D програм та схем, EUROSTARS впроваджує спільну Європейську Програму для малих та середніх підприємств та їх партнерів, що виконують дослідження, а також звужує прогалину між ринково орієнтовною EUREKA ініціативою та дослідницько орієнтовною 7 Рамковою програмою.

Проект EUROSTARS включає принаймні двох учасників (офіційні особи) з двох країн-членів EUROSTARS. Додатково, головний учасник має бути малим підприємством, яке працює у сфері наукових досліджень. Проект може бути у **різних технологічних напрямках** та мати на меті розробку високотехнологічних виробів, процесів та послуг цивільного призначення.

Відзначимо кілька положень цієї програми.

- Основна цільова група: ринково спрямовані МСП, які виконують дослідження, з високим інноваційним потенціалом.

- Консорціум проекту складають партнери (компанії, дослідницькі інститути) з не менш ніж двох країн – членів EUREKA.

- Фінансування базується на децентралізованій моделі: члени програми платять внески в спеціальний національний бюджет для відповідних проектів; ЄС робить свій внесок через Програмний фонд.

- Допускається внутрішнє регулювання, гнучкий характер програми для підвищення її ефективності та задоволення потреб МСП.

- Уніфікована аплікаційна форма.

- Використання існуючої мережі EUREKA за допомоги агентств національного фінансування.

Доступ цільової групи до додаткових заходів, таких як партнерські дні та конференції;

- Фінансування через відповідні національні фінансові агенції.

Для Європейського співтовариства EUROSTARS означає.

- Покращений доступ до загальноєвропейської підтримки МСП через мережу національних EUREKA агенцій.

- Посилення міжнародних мереж, спрямованих на економічну активність та конверсію науки та знань в нові продукти та послуги.

- Значно активніше залучення МСП до європейських R&D, що посилюють Європейський науковий та дослідницький простір.

- Синхронізація та гармонізація національних R&D програм та координація національних R&D національних та інноваційних політик.

Примітка. Автор тексту П.Смертенко.

2.5. Програма COST

 http://www.cost.esf.org	Dr Monica Dietl, Director of COST Office Avenue Louise 149 1050 Brussels Belgium Tel. +32 2 533 38 10 , Fax +32 2 533 38 93 monica.dietl@cost.eu
--	---

Програма COST (Cooperation in Science and Technology) була заснована у 1971 році і спрямована на проведення спільних наукових досліджень. COST – це міжурядова мережа для кооперації науки та технологій у Європі, яка дозволяє гармонізувати національне фінансування наукових досліджень на європейському рівні. Учасниками програми є 36 європейських країн (35 членів та 1 кооперований учасник). **Україна не є членом програми COST.**

Головна мета програми COST направлена на зменшення фрагментації у фінансуванні наукових досліджень у Європі та відкриває Європейський дослідницький простір (European Research Area) для співпраці з усім світом.

Здебільшого програма COST підтримує проведення конференцій і семінарів, короткотермінові наукові дослідження, молодих учених у рамках так званих «акцій» і таким чином розвиває механізм координації національних дослідницьких проектів у Європі. На відміну від ринково направленої програми EUREKA програма COST сприяє проведенню фундаментальних досліджень.

Програма COST – це:

- швидкодіюча, ефективна, гнучка структура;
- структура, що збирає разом видатних учених;
- структура під гласним стратегічним керуванням;
- структура, що дозволяє видатним ученим розробляти свої ідеї.

Технологічні напрями програми COST на сьогодні визначені таким чином:

1. Біомедицина та молекулярні біологічні науки.
2. Їжа та сільське господарство.
3. Ліси, їх продукти та послуги, які пов'язані з лісом.
4. Матеріали, фізика та нанонауки.
5. Хімія та молекулярні науки та технології.
6. Науки про Землю та менеджмент навколишнього середовища.
7. Інформаційні та комунікативні технології.
8. Транспорт та розвиток міст.
9. Особа, суспільство, культура та здоров'я.

Спеціальні умови для організацій з країн-не членів програми COST:

Учені з країн-не членів програми COST можуть отримувати фінансову підтримку з бюджету «Акції» за умови офіційного запрошення як експерта ("invited expert") на певне засідання та затвердження такого запрошення офісом COST у кожному окремому випадку. Офіс COST не надає фінансову підтримку експертам з організацій, офіційно затверджених як учасники з ближніх сусідніх країн.

До «ближніх сусідніх країн» у програмі COST належать Балканські країни (Албанія, Чорногорія), Середземноморські країни (Алжир, Єгипет, Ліван, Лівія, Марокко, Палестинська автономія, Сирія та Туніс) та Східні європейські країни (Арсенія, Азербайджан, Беларусь, Грузія, Молдова, Росія та Україна).

Програма COST також підписала відповідні угоди з Аргентиною, Австралією, Новою Зеландією та Південною Африкою про участь їхніх організацій в Акціях

Примітка. Автор тексту П.Смертенко.

2.6. Спільні технологічні ініціативи

<http://cordis.europa.eu/fp7/jtis>

Спільні технологічні ініціативи (СТІ) (Joint Technology Initiatives - JTI) - це новий механізм виконання досліджень на рівні ЄС. Це – довготривале державно-приватне партнерство (ДПП). СТІ підтримують великомасштабні багатонаціональні наукові дослідження в областях головної зацікавленості для європейської індустріальної конкурентоспроможності та проблем високої соціальної доцільності.

Перші СТІ були затверджені Європейською Комісією у травні 2007.

СТІ намагаються досягти більшого стратегічного центризму, підтримуючи спільні честолюбні плани досліджень в областях, які надзвичайно важливі для конкурентоспроможності та зростання, збираючи та координуючи на Європейському рівні критичну масу досліджень. Для цього вони залучають всі джерела інвестицій у наукові розробки – громадські та приватні – та дослідницькі структури близькі до інновацій.

Спільні технологічні ініціативи застосовуватимуться в обмеженій кількості випадків для досягнення особливо широкомасштабних цілей та залучення значних ресурсів, здійснення довготермінового приватного та суспільного партнерства. Ці ініціативи випливають головним чином з діяльності Європейських технологічних платформ і відносяться до одного або невеликої кількості відібраних аспектів досліджень та об'єднують приватний сектор інвестування і національні та європейські суспільні фонди, у т. ч. запозичень від Європейського інвестиційного банку. СТІ визначатимуться на основі низки критеріїв, таких, наприклад, як зростання доданої вартості на європейському рівні, наявність фінансової та ресурсної підтримки від промисловості, недосяжність за допомогою існуючих інструментів намічених цілей.

Дві СТІ було розпочато у лютому 2008 у наступних областях інформаційно-комунікаційних технологій:
ARTEMIDA була розпочата для управління СТІ у вбудованих системах.
ENIAC була розпочата для управління СТІ в наноелектроніці.

Спільна ініціатива «Паливні елементи та водень»

Спільна ініціатива «Паливні елементи та водень» (СІ ПЕВ) є унікальним прикладом діяльності за підтримки ДПП у наукових дослідженнях, технологічному розвитку та демонстрації (RTD) у сфері паливного елемента та водневих енергетичних технологій у Європі. Його мета полягає у тому, щоб прискорити впровадження ринку цих технологій, розуміючи їх потенціал як інструмент у досягненні енергетичної систем з незначним споживанням вуглецю.

Паливні елементи, як ефективна конверсійна технологія, та водень, як носій екологічно чистої енергії, мають великий потенціал для боротьби з виділеннями вуглекислого газу, зменшать залежність від вуглеводню та сприятимуть економічному зростанню. Мета СІ ПЕВ полягає у тому, щоб принести цю вигоду європейцям завдяки сконцентрованим зусиллям усіх секторів.

Три члена СІ ПЕВ - Європейська комісія, промислові галузі паливних елементів та водню, представлені Новою промисловою групою (NEW Industry Grouping) та науковою спільнотою, представленою Дослідницькою групою НОВА ЕНЕРГІЯ (Research Grouping N.ERGHY).

Перспективні переваги СІ ПЕВ:

- Допоможе подолати викиди диоксида вуглецю.
- Зменшить залежність від, головним чином, імпортованих вуглеводнів.
- Сприятиме економічному зростанню та створить зайнятість.

Примітка. Автор тексту П.Смертенко.

2.7. Рамкова програма конкурентоспроможності та інновацій

Назва англійською: The Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP)

Веб-сайт програми: <http://ec.europa.eu/cip/>

Сфера:

Підприємництво – середній і малий бізнес, інновації, інформаційно-комунікаційні технології, енергетична сфера

Термін дії: 2007–2013

Бюджет: 3 621 млн. євро

Програма підприємництва та інновацій – 2 166 млн. євро

Програма підтримки політики у сфері інформаційно-комунікаційних технологій – 728 млн. євро

Програма “Розумна енергія – Європа” – 727 млн. євро

Координатор:

Генеральний директорат з питань підприємництва та промислової політики

Enterprise and Industry DG, http://ec.europa.eu/enterprise/index_e.htm

Місія:

Підвищення конкурентоспроможності підприємств ЄС. Програму спрямовано на малі та середні підприємства, вона підтримуватиме інноваційну діяльність (зокрема екоінновації), забезпечуватиме кращий доступ до фінансування та надаватиме послуги з підтримки бізнесу в регіонах. Програма також підтримуватиме застосування інформаційно-комунікаційних технологій і розвиток інформаційного суспільства. Пропагуватиме збільшення використання відновлюваних джерел енергії та енергоефективність.

Форма участі:

Всі держави – члени ЄС беруть повну участь у Програмі

Програма також відкрита для:

країн-кандидатів згідно з Рамковими угодами або Рішенням Ради з Асоціації

західно-балканських країн згідно з умовами Рамкових угод

інших третіх країн, якщо це передбачено відповідними угодами з ЄС

Участь країн ЕФТА/ЕЕА в Програмі (зокрема у компоненті 2) було формалізовано в червні 2007 р. Так, Ісландія, Ліхтенштейн і Норвегія є “асоційованими членами” компоненту 2. Організації з цих країн можуть отримувати фінансування з 2007 р.

Передумови для участі третіх країн:

Рамкова угода з ЄС, Меморандум про взаєморозуміння

Фінансові внески третіх країн:

Участь у Програмі передбачає фінансові внески третьої країни

Опис Програми:

CIP складається з трьох компонентів:

1. Програма підприємництва та інновацій

За допомогою цього компонента Єврокомісія підтримує розвиток інновацій, особливо в малих і середніх підприємствах ЄС через:

Полегшення доступу до фінансування, створення нових і підтримки наявних малих і середніх підприємств; заохочення інвестицій в інноваційну діяльність

Створення сприятливого середовища для співпраці малих і середніх підприємств, зокрема транскордонної співпраці

Пропагування всіх форм інновацій на підприємствах

Підтримка екоінновацій

Пропагування культури підприємництва та інновацій

Заходи:

Доступ малих і середніх підприємств до фінансових інструментів ЄС

Ці інструменти стосуються компаній, що перебувають на різних стадіях існування: заснування, початку діяльності, розширення. Кошти ітимуть на інвестиції в технологічний розвиток, інновації (зокрема екоінновації), передачу технологій і розширення підприємницької діяльності за кордон. Управління коштами покладено на Європейський інвестиційний фонд. Ця діяльність досі не почалася

Мережа центрів, що надають послуги для підтримки підприємств та інновацій

Створені 13 інвестиційних центрів, які надають послуги з підтримки підприємств та інновацій, стануть частиною європейської мережі EEN. EEN створено на базі мережі Європейських інформаційних центрів (Euro Info Centres) і Центрів передачі інновацій (Innovation Relay Centres). Участь в роботі нової Європейської мережі можуть прийняти центри з країн, які не входять до ЄС (треті країни) тільки

через спеціальний дозвіл з боку Євросоюзу. Такий дозвіл надано у 2011 році Україні – консорціуму з 9 організацій: Держкомпідприємство, ДП «Інформаційно-ресурсний центр», Торгово-промислова палата України, Інститут фізики Національної академії наук України, Нова Міжнародна корпорація, Міжрегіональний центр з інвестицій та розвитку, Київський національний університет технологій та дизайну КНУТД, Київський національний університет, Таврійський національний університет.

Підтримка ініціатив зі сприяння підприємництву та інноваціям

Підтримка для розбудови міжнаціональних мереж інноваційних компаній та інших суб'єктів інноваційного процесу

Екоінновації – втілення в життя стратегії сталого розвитку

Підтримка інноваційних продуктів, процесів і послуг, спрямованих на зменшення впливу на довкілля, запобігання забрудненню та перехід до ефективнішого використання природних ресурсів

Підтримка процесу вироблення політики

В рамках компоненту можуть проводитись конференції для обговорення питань конкурентоспроможності та інновацій за участю тих, хто приймає рішення

2. Програма підтримки політики у сфері інформаційно-комунікаційних технологій

Стимулювання інновацій і конкурентоспроможності через ширше розуміння та найкраще використання інформаційно-комунікаційних технологій громадянами, державними органами та підприємствами (передусім малими та середніми) на виконання завдань рамкової програми ЄС "i2010"

Програма покликана подолати бар'єри, які перешкоджають ширшому використанню інформаційно-комунікаційних технологій у секторах, що стрімко зростають і становлять громадський інтерес, таких як охорона здоров'я чи державне управління

Програма діятиме на подолання проблеми відсутності доступу до інноваційних послуг та фрагментарності ринків продуктів і послуг у сфері інформаційно-комунікаційних технологій

Програма сприятиме розвитку провідних ринків для інноваційних рішень на основі інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема у сферах, які становлять суспільний інтерес, і відкриє широке коло нових можливостей для бізнесу, зокрема для інноваційних малих і середніх підприємств

Підтримка відбуватиметься не через прямі субсидії малим і середнім підприємствам, а через створення ширших ринкових можливостей і кращих послуг для малих і середніх підприємств

Ініціатива "i2010" у рамках Програми підтримки політики у сфері інформаційно-комунікаційних технологій

2005 року ЄС прийняв нову стратегічну рамкову програму "i2010" – "Європейське інформаційне суспільство задля зростання та працевлаштування", яка пропагує відкриту та конкурентоспроможну електронну економіку та інформаційно-комунікаційні технології як рушій високої якості життя

Пріоритети:

Завершення створення Єдиного європейського інформаційного простору, який популяризуватиме Внутрішній ринок ЄС для ЗМІ

Збільшення досліджень щодо інновацій та інвестицій в інформаційно-комунікаційні технології для створення нових робочих місць

Досягнення Всеосяжного європейського інформаційного суспільства, пріоритетами якого є поліпшення державних послуг і якості життя

3. Програма "Розумна енергія – Європа"

"Розумна енергія – Європа" покликана сприяти поліпшенню енергоефективності; переходу до нових, відновлюваних джерел енергії; диверсифікації електроенергії та палива; збільшенню частки відновлюваної енергії та зменшенню кінцевого енергоспоживання. Особлива увага в цьому контексті приділяється транспортному сектору. Програма замінила попередню програму "Розумна енергія – Європа" 2003–2006 років

Основні види діяльності:

CIP функціонує через використання різних інструментів. Зокрема для підтримки підприємств використовують наступні фінансові інструменти:

Механізм фінансування росту та інновацій для малих і середніх підприємств (Growth and Innovative SME Facility), що забезпечує капітал на заснування та початок функціонування новостворених малих і середніх підприємств. Нова можливість CIP – надання супровідного капіталу впродовж етапу росту підприємств.

Механізм гарантій для малих і середніх підприємств, який полегшує доступ до фінансування (позик чи лізингу), мікрокредитів та акціонерного капіталу чи квазікапіталу. Цей механізм також містить новий інструмент сек'юритізації для кредитних портфелів банків для залучення додаткового позикового

фінансування для малих і середніх підприємств.

Новий механізм, що сприяє співпраці між національними і регіональними програмами для просування інновацій у підприємницькій сфері, даючи підприємствам користатися з ідей, передових технологій і можливостей на ринках інших регіонів.

CIP посилює та розвиває служби з підтримки бізнесу та інновацій, які поширюють інформацію серед підприємств про ЄС, законодавство та програми ЄС, зокрема щодо Внутрішнього ринку та рамкових дослідницьких програм. Ці служби також надають підприємствам інформацію про інновації, технології та передачу знань та збирають їхні відгуки для оцінки впливу й розвитку політик

Програма також підтримує пілотні проекти ринкового тиражування. Ці проекти сприяють ефективному використанню інноваційних чи екоінноваційних технологій і продуктів, які успішно продемонстровано в дії, але які ще не проникли на ринок достатньою мірою. Ці проекти виконують у рамках державно-приватних партнерств

В енергетичній сфері виконання заходів програми “Розумна енергія – Європа” було доручено Виконавчій агенції “Розумна енергія”, чії повноваження розширилися, охопивши кілька інструментів у рамках Програми підприємництва та інновацій

Примітка. Автор тексту І.Гагауз.

2.8. НАУКОВА ПРОГРАМА НАТО: ОГЛЯД МОЖЛИВОСТЕЙ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Примітка. Автор тексту Л.Никируй

Анотація

Наведено короткий екскурс в історію та актуальні проблеми наукової програми НАТО «Наука заради миру і безпеки». Виділено механізми реалізації даної Програми, вказано на основні її пріоритети та перспективи участі українських заявників. Показано приклади успішної реалізації проектів за участю вітчизняних дослідників.

НАУКОВА ПРОГРАМА НАТО «НАУКА ЗАРАДИ МИРУ І БЕЗПЕКИ»

Наукова діяльність НАТО (<http://www.nato.int/science>), зазнавши реструктуризації близько року назад, зберегла свої ключові пріоритети: **захист від тероризму та подолання інших загроз безпеці** і здійснюється під егідою програми «Наука заради миру та безпеки» (Science for Peace and Security – SPS). Співробітництво в рамках зазначеної програми направлене на вирішення стратегічної мети Північно-Атлантичного Альянсу – партнерство, яку для налагодження зв'язків між науковцями та експертами з країн-членів НАТО, країн-партнерів НАТО та країн Середземноморського діалогу шляхом проведення семінарів, тренінгів, інших багаторічних проектів.

За довгий час існування програма виробила сталі та гнучкі механізми надання грантів. Учасники програми, які отримали фінансування під егідою НАТО отримали можливість залучити для своїх досліджень додаткові ресурси, що призвело до формування іміджу SPS, як каталізатора передових наукових досліджень.

Програма SPS окрім суто наукового аспекту демонструє налагодження конструктивної співпраці між НАТО та країнами-партнерами. Сприяють цьому відповідні засоби комунікації: виставки на сайті НАТО, оновлення історії успіху, особливості інтернет-телебачення SPS.

Окрім того, дана програма спрямована на сприяння розвитку регіонального співробітництва на основі наукових проектів та заходів.

Як показав час, наука завдяки своїй універсальності та залежності від міжнародних угод, консорціумів, мереж, стала ефективним засобом міжнародного спілкування. Весь обсяг знань і навичок, отриманий у таких мережах, може і повинен бути використаний для вирішення існуючих проблем безпеки, з якими стикаються НАТО та країни-партнери. Науковці ж при цьому мають унікальну можливість вирішувати проблеми безпеки через таке співробітництво, особливо між різними країнами та регіонами.

Слід зазначити, що немає окремих вибраних галузей науки, які підтримуються науковим комітетом НАТО. За час існування SPS були підтримані: сталий розвиток на регіональному та глобальному рівнях, підвищення чистоти промислових виробництв, екологічне співробітництво, оцінка ризику техногенних аварій, екологічна система управління в збройних силах, захист водних ресурсів та управління ними, моделювання забруднення повітря та перенесення шкідливих речовин через кордони, енергозбереження та альтернативні джерела енергії, насамперед біоенергетика, інформаційні технології та їх використання для розвитку бізнесу, інформаційні та телекомунікаційні технології в науці й освіті, конверсія та реструктуризація, розробка методів швидкого виявлення складних хімічних складів, включаючи компоненти хімічних засобів ураження і вибухових речовин, розвиток середнього та малого бізнесу (<http://blog.liga.net/user/vzadorskiy/article/6578.aspx#comments>).

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПРОГРАМИ

Програма SPS підтримує організацію і проведення технічних семінарів, навчальних курсів та багаторічних проектів.

А) Проекти – багаторічні проекти «Наука для миру» (Science for peace – SfP):

гранти надаються для спільної роботи над багаторічними прикладними науково-дослідними проектами, які пропонують підтримку з метою покриття пов'язаних із проектом витрат, таких як придбання наукового обладнання, комп'ютерів, програмного забезпечення, а також навчання персоналу по проекту (http://www.nato.int/science/information_for_grantees/science_for_peace.htm).

Важливо зазначити, що українські науковці мають право брати участь у виконанні таких проектів. Але слід пам'ятати, що обов'язковою умовою є участь у виконанні проекту представника країни НАТО.

Б) Тренінги (http://www.nato.int/science/information_for_grantees/grants.htm):

– *Advanced Study Institutes – ASI:*

гранти надаються організаціям для видання високого рівня підручника, який зможе передати передовій аудиторії останні новини по певному конкретному предмету з точки зору НАТО.

– *Advanced Training Courses* – ATC:

Визнані фахівці із країни-НАТО за допомогою такого інструменту зможуть передати свої знання слухачам із країн-партнерів.

B) *Семінари* (http://www.nato.int/science/information_for_grantees/grants.htm):

– *Advanced Research Workshops* (ARW):

Дані гранти дозволяють організувати семінари експертів, які зможу через обговорення та дискусії знаходити рішення існуючих викликів безпеці.

В рамках програми SPS, дослідники можуть подати заявку на отримання коштів для проведення вказаних вище заходів, які відповідають основним визначеним пріоритетам програми. Відповідно до Положення про Програму, основні пріоритети виділено у так звані категорії А і В. Певні пріоритети, які отримують національне фінансування висунуто у категорію С. Також введена ще категорія D, яка включає у себе всі інші пріоритети, пов'язані із безпекою, але які можуть бути розглянуті для фінансування на окремій винятковій основі та у тісній співпраці із програмою НАТО SPS.

Нижче наведено перелік основних категорій А і В

(http://www.nato.int/science/nato_funded_activities/topics_supported.htm):

Категорія А

A.1 Проекти, спрямовані на підтримку операцій та місій НАТО.

A.2 Захист від загрози тероризму:

A.2.a Захищені методи транспортування палива, матеріалів та персоналу.

A.2.b Медичні контрзаходи для не-ХБРЯ (не-хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних)

терактів.

A.2.c Виявлення вибухових речовин.

A.2.d Протидія комп'ютерному тероризму та кібер-захист (у тому числі захист ІКТ).

A.2.e Дослідження людського фактору при захисті від тероризму.

A.2.f Границі та безпека портів (технологія, системний підхід і об'єднання даних, інтелектуальні кордони, боротьба із проникненнями).

A.3. Захист від ХБРЯ-агентів:

A.3.a Нові методи виявлення ХБРЯ-агентів, захист від ХБРЯ-агентів та діагностика наслідків впливу ХБРЯ-агентів на організм.

A.3.b Знезараження, знищення та утилізація засобів ХБРЯ, а також медичних контрзаходів і локалізації технологій для агентів ХБРЯ.

A.3.c Дезактивація об'єктів харчової промисловості після ХБРЯ-атаки.

A.3.d Стратегії управління ризиками, які мінімізують громадські контакти із агентами, а також інших відновлювальні роботи.

A.4. Протидія іншим загрозам безпеки:

A.4.a Енергетична безпека

A.4.b Пов'язані із безпекою передових технологій (нанотехнології, оптичні технології, мікро-супутники, металургія).

A.4.c Оборона та пов'язані із нею екологічні проблеми. Екологічна безпека (управління водними ресурсами і невідновлюваними ресурсами, опустелювання, ерозії ґрунтів, радіоактивні відходи, сталий розвиток, очищення від небезпечних хімічних речовин і пестицидів). Еко-тероризм контрзаходів. Прогноз стихійних лих та запобігання природним катастрофам.

A.4.d Технології виявлення наземних мін та боєприпасів.

B.1. Протидія іншим загрозам безпеки:

B.1.a Права людини та соціальна динаміка (причини, наслідки і заходи для слабких та недієздатних держав, нові виклики щодо глобальної безпеки, економічні наслідки терористичних актів; ризикові дослідження, теми політики в області науки).

B.1.b Продовольча безпека під час бойових дій.

B.1.c Фізична розбудова інфраструктури інформаційних технологій.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ МІЖ НАТО І УКРАЇНОЮ

Україна залучена до наукової діяльності НАТО з 1991 року. Загалом науковці та експерти з України мають керівні ролі у близько 700 заходах, ще більше учасників приєдналися до різноманітних видів співробітництва в якості співвиконавців або головних виконавців.

Раз на рік відбувається засідання Спільної робочої групи Україна-НАТО з наукового та екологічного

співробітництва. Такі засідання відбуваються по чергово у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі та в Києві. Вони є гарантією, що взаємовигідне співробітництво між НАТО і Україною триває відповідно до щорічного плану дій Україна – НАТО.

ПРИКЛАДИ УСПІШНИХ ПРОЕКТІВ

Українська національна дослідницька та освітня мережа (УРАН) з 1991 року за допомогою надання мережевих інфраструктурних грантів та експертних оцінок з метою забезпечення дослідницьких та освітніх інститутів України високошвидкісним підключенням до Інтернету, сучасним телекомунікаційним обладнанням та безплатним доступом до онлайн архівів, що дозволяє студентам та науковцям долучитися до міжнародної наукової спільноти. УРАН є частиною Державної програми «Інформаційні та телекомунікаційні технології в освіті та науці» на 2006-2010 роки. У березні 2009 р. було здійснено оцінку проекту УРАН, при цьому було підтверджено покращення стану підключення академічних та освітніх установ України.

<http://www.uran.net.ua/~ukr/frames.htm>

Інтегровані спектрометри для швидкого виявлення хімічних агентів. Під час реалізації проекту було розроблено та протестовано кілька технологій та методів; плани щодо подальшої реалізації проекту включають всеохоплююче тестування здатності спектрометра виявляти вибухові речовини. Проект завершено. Одним із важливих способів використання спектрометра є його розміщення на борту гетеродинамічної повітряної кулі для дослідження атмосфери Землі. З такої платформи інтегрований спектрометр також може бути використаний з метою виявлення в атмосфері засобів ведення хімічної війни.

http://www.nato.int/science/studies_and_projects/nato_funded/pdf/981415.pdf

Нова генерація мультиенергетичних рентгенівських сканерів для антирерористичного контролю» для кількісного виявлення вибухівки з імовірністю до 90-95 %. Метою проекту є виявлення твердої та рідкої вибухівки, навіть якщо вона розміщена всередині інертних органічних речовин зі схожою щільністю, що призводить до нового підходу до візуалізації та підтвердження використання рентгенівського випромінювання в режимах подвійної та мультиенергії. Очікується, що поєднання двох різних технологій в одному інструменті, поряд з новим методом визначення атомного та хімічного складу матеріалів, призведе до суттєвого покращення чутливості стосовно нелегальних та небезпечних матеріалів. Очікується, що найбільш важливими кінцевими споживачами розробки будуть Міністерство промислової політики та Державна митна служба України.

http://www.nato.int/science/studies_and_projects/nato_funded/pdf/982823.x-ray%20scanner.summary.pdf

Крім того, нижче наведено короткі анонси найближчих заходів за участі українських організацій у SPS:

<p>Тематика: Ceramic Fuel Cells</p> <p>Інструмент: Advanced Study Institute</p> <p>Дата: 16 - 29 квітня 2012</p> <p>Місце проведення: Київ, Україна</p> <p>Учасники: Інститут проблем матеріалознавства НАНУ Research Centre Juelich, Institute of Energy Research, Project Fuel Cel, Germany</p>	<p>Тематика: Advanced Bioactive Compounds Countering the Effects of Radiological, Chemical and Biological Agents</p> <p>Інструмент: Advanced Research Workshop</p> <p>Дата: 16 - 19 травня 2012</p> <p>Місце проведення: Ялта, АР Крим, Україна</p> <p>Учасники: Національний інститут вина і виноробства "Магарач" St. Boniface Hospital Research Centre, Winnipeg, Manitoba, Canada</p>	<p>Тематика: Detection of Explosives and CBRN (Using Terahertz)</p> <p>Інструмент: Advanced Research Workshop</p> <p>Дата: 03 - 06 листопада 2012</p> <p>Місце проведення: Ізмір, Туреччина.</p> <p>Учасники: Харківський національний університет радіоелектроніки, Харків, Україна Sheffield Hallam University, Materials & Engineering Research Institute, UK</p>
--	--	---

3. ПЛАНИ І ПРОПОЗИЦІЇ ПРОЕКТУ

Протягом квітня-травня будуть проведені заходи проекту в Ужгороді, Донецьку та Харкові.

Якщо Ви не зможете взяти участь у заходах, то на інформаційних сторінках проекту Ви зможете знайти матеріали заходів (презентації експертів та інших учасників заходів, фото та відео матеріали)

Для перегляду публікацій проекту на сайті www.cstei.lviv.ua використовуйте посилання:

<http://cstei.lviv.ua/ua/tags/45>

а також сторінку ГО "Агенція Європейських Інновацій" у Facebook

(<http://www.facebook.com/InnoEU.UA>)

На цих сторінках Ви можете задати питання та прокоментувати ту чи іншу подію (інформацію)

В наступних бюлетенях ми плануємо більше детально представити окремі тематики програми "Співробітництво" та "Люди", ознайомити Вас з досвідом виконання міжнародних проектів, з можливостями національних контактних пунктів України 7РП, представити практичні поради з вирішення фінансових та організаційних труднощів при виконанні проектів, надати рекомендації з пошуку партнерів та підготовки проектів, ознайомити з тематикою нових конкурсів, які будуть оголошені літом 2012 року.

Свої запитання та коментарі можете також надсилати керівнику проекту Івану Кульчицькому на електронну адресу: ivanppp@cstei.lviv.ua

На сайті ЛВЦНІІ <http://cstei.lviv.ua/ua/tags/45> публікується багато оперативних повідомлень проекту, тому рекомендуємо регулярно відвідувати сайт, а також підписатись на розсилку сайту.